

ZAŁĄCZNIK 3 DO WNIOSKU O WSZCZĘCIE PROCEDURY HABILITACYJNEJ

dr Jarosław Suchoples (Pełne nazwisko: Jarosław Edward Suchoples)

Samodzielny pracownik naukowy (Senior Research Fellow) Instytut Muzyki, Sztuki i Badań nad Kulturą, Uniwersytet w Jyväskylä, Finlandia

Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-7146-1387>

jsuchoples@hotmail.com

jaredwsu@jyu.fi

AUTOREFERAT

2) AUTOREFERAT PRZEDSTAWIAJĄCY OPIS DOROBKU I OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI OKREŚLONYCH W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2018 R. PRAWO O SZKOLNICTWIE WYSZYM I NAUCE (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) – W SPOSÓB JEDNOZNACZNIE WYRÓŻNIONY W AUTOREFERACIE, W FORMIE PAPIEROWEJ I ELEKTRONICZNEJ, W JĘZYKU POLSKIM I ANGIELSKIM;

WERSJA W JĘZYKU POLSKIM

dr Jarosław Suchoples (Pełne nazwisko: Jarosław Edward Suchoples)
Samodzielny pracownik naukowy (Senior Research Fellow) Instytut Muzyki, Sztuki i Badań
nad Kulturą, Uniwersytet w Jyväskylä, Finlandia
Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-7146-1387>

AUTOREFERAT PRZEDSTAWIAJĄCY OPIS DOROBKU I OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

1. 1993 – stopień magistra uzyskany w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego na podstawie pracy zatytułowanej „Finlandia w polityce międzynarodowej, 1932-1939. Mały kraj na falach wielkiej polityki”. Promotor prof. dr hab. Mieczysław Nurek.
2. 2000 – tytuł doktora filozofii (nauk humanistycznych) uzyskany w Instytucie Historii Uniwersytetu w Helsinkach na podstawie dysertacji zatytułowanej ‘Finland and the United States, 1917-1919. Early Years of Mutual Relations’. Promotor prof. dr Matti Klinge.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

1. 2000-2001 – Polski Instytut Spraw Międzynarodowych w Warszawie.
2. 2003-2004 – wykładowca (Lehrbeauftragter) w Instytucie Europy Północnej Uniwersytetu Humboldtów, Berlin, Niemcy
3. 2003-2005 – asystent (z tytułem doktora) w Katedrze Historii Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego
4. 2007-2008 – adiunkt w Zakładzie Historii Krajów Nadbałtyckich Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
5. 2008-2013 – adiunkt w Zakładzie Studiów Niemcoznawczych (2008-2009) oraz Zakładzie Historii Porównawczej Europy (2009-2013) Instytutu Historii Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego
6. 2013-2015 – profesor uniwersytetu (Associate Professor) w Instytucie Studiów Okcydentalnych (2013) oraz w Instytucie Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego w Bangi k. Kuala Lumpur, Malezja
7. Od 2019 – samodzielny pracownik naukowy (Senior Research Fellow) w Instytucie Muzyki, Sztuki i Badań nad Kulturą Uniwersytetu w Jyväskylä, Finlandia

4. Wskazane osiągnięcia wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.)

a) Tytuł osiągnięcia naukowego:

Cykl powiązanych tematycznie publikacji: *Finlandia w dokumentach Departamentu Stanu USA w latach 1917-1919*

b) Informacja o publikacjach wskazanych jako osiągnięcie naukowe i wchodzących w jego skład

Publikacje książkowe:

1. Jarosław Suchoples (selected and edited), *Finland 1917-1918 in the Documents of the US Department of State* (Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007, ISBN 83-7432-176-8). 599 stron.
2. Jarosław Suchoples (selected and edited), *Finland in the Documents of the US Department of State: January – July 1919. Publikationen des Lehrstuhls für Nordische Geschichte, Bd. 19* (Greifswald: Lehrstuhl für Nordische Geschichte, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald 2015, ISBN 978-3-86006-432-0). 487 stron.

artykuły:

3. Jarosław Suchoples, „Finlandia i Stany Zjednoczone w roku 1917”, *Zapiski Historyczne Towarzystwa Naukowego w Toruniu* 65, 3-4 (2000): 107-132.
4. Jarosław Suchoples, ‘The American Attitude towards Finland and Poland in 1917 and 1918. An Attempt of Comparison’, *Studia Maritima* 15 (2002): 155-175.
5. Jarosław Suchoples, „Kwestia obecności wojsk niemieckich w Finlandii w roku 1918 w świetle dokumentów Departamentu Stanu USA”, *Rocznik Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego* 2 (2004): 187-199.
6. Jarosław Suchoples, ‘The long way home from Russia in 1918: the affair of Professor Henry Crosby Emery and its international implications’, [w:] Jarosław Suchoples, Katy Turton (editors), *Forgotten by History. New Research on Twentieth Century Europe and America* (Berlin – Münster – Wien – Zürich – London: LIT 2009, ISBN 978-3-643-10329-1), 21-34.
7. Jarosław Suchoples, ‘Russia in 1917-1919 according to American Documents on Finland’, *Revolutionary Russia* 25, 2 (2012): 163-185.
8. Jarosław Suchoples, ‘In the Peripheries of Europe, on the Outskirts of Petersburg. World War I and Finland, 1914-1919’, [w:] Jarosław Suchoples, Stephanie James (editors), *Re-visiting World War I. Interpretations and perspectives of the Great Conflict* (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2016, ISBN 978-3-631-77766-4), 353-383.

c) Omówienie wyżej wymienionych publikacji:

Moje zainteresowania badawcze koncentrują się głównie wokół zagadnień związanych z rolą odgrywaną przez niepodległą Finlandię (tzn. od chwili ogłoszenia niepodległości tego kraju w dniu 6 grudnia 1917 roku) w polityce międzynarodowej w okresie międzywojennym. W ostatnim czasie rozszerzyłem spektrum naukowych poszukiwań również na okres po II wojnie światowej.

Ważną ich częścią są badania oparte o liczącą ponad 60 000 stron dokumentów kolekcję *Records of the US Department of State Relating to the Internal Affairs of Finland* (RUSDSRIAF). W postaci mikrofilmów przesłanych do Finlandii w ramach programu współpracy z amerykańską the National Archives and Records Administration, kolekcja ta znajduje się w zbiorach Biblioteki Parlamentu w Helsinkach. Moją uwagę mikrofilmy owe zwróciły w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia, gdy poszukiwałem tematu i materiałów do pracy doktorskiej. Szczegółowa analiza tego, co amerykańskie mikrofilmy zawierały, pozwoliła mi stwierdzić, że jak ważnym, a wyraźnie pomijanym w samej Finlandii i nieznanym w praktyce w innych europejskich krajach źródłem (pudełka z mikrofilmami, zanim trafiły w moje ręce nigdy wcześniej nie były otwierane) miałem do czynienia.

Tak właśnie narodził się pomysł, by doprowadzić do edycji przynajmniej niewielkiej części wspomnianej kolekcji. Przejście Finlandii od statusu autonomicznego Wielkiego Księstwa, połączonego z Rosją więzami unii personalnej oraz wspólną polityką zagraniczną i obronną do niepodległości (1917), miesiące wojny domowej (1918), a później zwieńczone ostatecznie sukcesem miesiące zabiegania o uznanie istnienia nowego kraju przez głównych zwycięzców I wojny światowej (1918-1919) wydawały się mi najbardziej interesującym okresem badawczym, a dokumenty odnoszące się do niego najbardziej godne opracowania i opublikowania. Co prawda już od samego początku mojej pracy zdawałem sobie sprawę z tego, czego się podejmowałem (z powodu względnego nieporządku panującego na poszczególnych rolkach mikrofilmów, musiałem, by mieć pewność, że nie pominąłem żadnego dokumentu z interesującego mnie okresu, przejrzeć całą pierwszą część kolekcji RUSDSRIAF, obejmującą lata 1910-1944, to znaczy około 32 000 zmikrofilmowanych stron różnego rodzaju archiwalnych materiałów), ale dopiero po pewnym czasie stałem się w pełni świadomym ogromu postawionego przed sobą zadania.

Postanowiłem jednak nie ograniczyć się do przeszukania powstałych we wspomnianych przeze mnie miesiącach i latach w amerykańskim konsulacie w Helsinkach, poselstwie USA w Sztokholmie, czy w ambasadzie tego mocarstwa w Rosji (do momentu jej ewakuacji z ogarniętego wojną domową kraju), w Departamencie Stanu w Waszyngtonie, a

niekiedy również w Białym Domu. Zainteresowały mnie również te amerykańskie dokumenty, które zasadniczo nie dotyczyły Finlandii, ale w których kraj ten pojawiał się w jakimś szerszym kontekście. Dlatego przeszukałem dodatkowo kolekcje już opublikowanych amerykańskich dokumentów dyplomatycznych z interesującego mnie okresu, by sprawdzić czy zawierają jakiegokolwiek materiały dotyczące Finlandii. Były to *Papers Relating to the Foreign Relations of the United States* (PRFRUS) oraz *Woodrow Wilson Papers* (WWP). Dzięki temu poszerzeniu do około 1900 stron materiałów archiwalnych, pochodzących z kolekcji RUSDSRIAF, mogłem dodać kolejnych kilkadziesiąt dokumentów, pochodzących z dwóch wspomnianych wydawnictw (pojedyncze dokumenty znalazłem również w innych publikacjach takich, jak na przykład *Organisation of the American Relief in Europe, 1918-1919. Including Negotiations Leading up to the Establishment of the Office of Director General of Relief in Paris by the Allied and Associated Powers*¹). Było to o tyle istotne, że owe opublikowane już dokumenty najczęściej wyjęte były z szerszego kontekstu spraw fińskich. Powodowało to, że ich fragmenty dotyczące Finlandii były często niedostatecznie zrozumiałe. Ich połączenie z nieopublikowanymi dotąd dokumentami pochodzącymi z kolekcji RUSDSRIAF spowodowało, że, niejako na zasadzie sprzężenia zwrotnego, z jednej strony, ich treść naświetliła głębsze, międzynarodowe tło dwustronnych relacji amerykańsko-fińskich, a z drugiej, w znaczący sposób zawarte w nich wiadomości uzupełnione zostały o informacje prezentujące to, czego amerykańskim dyplomatom udawało się na bieżąco dowiedzieć o Finlandii w tym kraju, w Szwecji i Rosji. Tak było, na przykład, w przypadku tych dokumentów pochodzących z PRFRUS oraz WWP, które ukazywały miejsce zajmowane przez Finlandię w rozmowach, prowadzonych przez czołowych polityków Wielkiej Piątki, to znaczy Francji, Japonii, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Włoch, podczas Paryskiej Konferencji Pokojowej (1919).

Trzeba też wspomnieć o pewnej, stosunkowo niewielkiej liczbie dokumentów (rezolucji, apeli, odczw), które do Departamentu Stanu USA czy bezpośrednio Prezydenta Stanów Zjednoczonych Woodrowa Wilsona kierowały organizacje żyjących za Atlantykiem fińskich emigrantów. Najczęściej wzywały one do uznania niepodległości Finlandii, opowiadając się jednocześnie, za którąś ze stron wojny domowej, która wybuchła w dawnym Wielkim Księstwie pod koniec stycznia 1918 roku. Warto tutaj zaznaczyć, że większość fińskich emigrantów w USA była robotnikami i dlatego sprzyjała, jak się im zdawało (nie

¹ S. L. Bane and R. H. Lutz (eds.), *Organisation of the American Relief in Europe, 1918-1919. Including Negotiations Leading up to the Establishment of the Office of Director General of Relief in Paris by the Allied and Associated Powers* (Stanford, CA: Hoover Institution Archives, 1943).

dysponowali oni informacjami z pierwszej ręki na temat tego, co w rzeczywistości działo się w ich ojczystym kraju), socjalistycznej rewolucji, której celem miało być zaprowadzenie sprawiedliwości społecznej w kraju tysiąca jezior. Ponadto, fińska rewolucyjna lewica nie stanowiła monolitu i nie wszystkie jej odłamy pragnęły uczynienia z Finlandii zdominowanej przez bolszewików republiki rad na wzór sąsiedniej Rosji, a popieranie wchodzących w jej skład ugrupowań nie musiało oznaczać popierania komunizmu.

Pracę nad pierwszym tomem dokumentów Departamentu Stanu USA rozpocząłem w roku 2 000. Opublikowany został po siedmiu latach pracy (w roku 2007).² Zawiera 522 dokumenty, z których ponad 90% pochodzi z kolekcji RUSDSRIAF, a pozostałe z już opublikowanych kolekcji amerykańskich dokumentów dyplomatycznych. Największym problemem w pracy z dokumentami archiwalnymi było ich poprawne odczytanie oraz wskazanie poprawnej pisowni nazwisk oraz nazw geograficznych. Okazało się bowiem, że dyplomaci amerykańscy, spod których pióra owe telegramy i raporty wyszły, popełnili w nich olbrzymią liczbę błędów. Ponadto wiele spośród opracowanych dokumentów, w momencie ich mikrofilmowania znajdowało się w złym stanie. Poprawne odczytanie treści wielu z nich wymagało przede wszystkim podjęcia odpowiednich zabiegów technicznych (powiększanie, drukowanie w negatywie i tym podobne), a także zwrócenia się do fińskich historyków i archiwistów z prośbą o pomoc, szczególnie w przypadku konieczności odcyfrowywania fińskich (i używanych również Finlandii szwedzkich) nazw i nazwisk. To wydłużało rzecz jasna proces opracowywania wspomnianych dokumentów, ale był to jedyny sposób na uniknięcie popełnienia lub powielenia błędów.

Niejednokrotnie ustalenie poprawnych nazw geograficznych (na przykład miejscowości, a nawet wsi położonych w rosyjskiej części Karelii Wschodniej, a więc już poza granicami dzisiejszej Finlandii) wymagało prowadzenia rozległych poszukiwań kartograficznych oraz toponimicznych. Rozwiązaniem najczęściej było dotarcie do starych szwedzkich i rosyjskich map topograficznych i wojskowych.

Istotną trudnością było też sporządzenie biogramów, czy chociażby tylko dotarcie do poprawnych form nazwisk, osób pojawiających się w dokumentach pochodzących z kolekcji RUSDSRIAF, a które powinny były znaleźć się w przypisach do przygotowywanego wydawnictwa źródłowego po to, by czytelnikowi ułatwić orientację w ich treści. W takich przypadkach nieoceniona okazała się pomoc archiwistów fińskich, szwedzkich i

² J. Suchoples (ed.), *Finland 1917-1918 in the Documents of the US Department of States* (Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2007).

amerykańskich, chociaż niejednokrotnie i niespodziewanie, musiałem korzystać z informacji uzyskiwanych na przykład w archiwach belgijskich, francuskich, hiszpańskich, łotewskich czy portugalskich. To oczywiście również spowalniało moją pracę, ale dzięki temu, że nie lekceważyłem szczegółów, o które pytałem w najdalszych zakątkach Europy (i nie tylko Europy), zyskiwałem pewność, że to co zawarłem zarówno w pierwszym, jak i wydanym po kolejnych siedmiu latach pracy drugim tomie amerykańskich dokumentów dyplomatycznych (dotyczyły one stosunkowo krótkiego, ale obfitującego w istotne dla Finlandii wydarzenia z pierwszych siedmiu miesięcy roku 1919; cezura, chociaż nie potraktowałem jej bezwzględnie co do dnia i godziny, uznanie niepodległości Finlandii przez głównych zwycięzców I wojny światowej, co otworzyło drogę do ustabilizowania jej sytuacji na arenie międzynarodowej³) jest we właściwy sposób opracowane i, o ile mi wiadomo, w zasadzie wolne od błędów.

Wydany w 2015 roku w Greifswaldzie (Niemcy) drugi tom, zawierający pochodzące przede wszystkim z kolekcji RUSDSRIAF dokumenty dotyczące spraw fińskich w roku 1919 jest objętościowo nieco mniejszy od tomu pierwszego (w tomie pierwszym na 599 stronach, oprócz indeksu, pomieściło się ich 639 znalazło się, podczas gdy w tomie drugim na 487 stronach znalazły się, wraz z indeksem i załącznikami, 422 dokumenty; w sumie więc obydwa tomy liczą 1086 stron i zawierają 1061 opracowanych dokumentów, dwa indeksy i załączniki do tomu drugiego w postaci rozmaitych tabel). Jednak to właśnie opracowywanie tomu drugiego okazało się bardziej pracochłonne. Wynikało to z tego, że interesujące mnie dokumenty, które się w nim znalazły zawierały również wiele informacji na temat sytuacji panującej w roku 1919 w republikach bałtyckich, przede wszystkim Estonii i Łotwie. Wraz z postępującą stabilizowaniem się pozycji Finlandii w stosunkach międzynarodowych taką rolę, jaką wcześniej wobec niej samej odgrywały amerykańskie placówki dyplomatyczne usytuowane w Szwecji czy Rosji, zaczął wobec wspomnianych krajów odgrywać konsulat USA w Helsinkach. Rezydujący głównie w Helsinkach amerykańscy dyplomaci (choć czasem pojawili się oni też w Wyborgu), zaczęli zbierać i przekazywać do Waszyngtonu również informacje na temat tego, co działo się w byłych nadbałtyckich guberniach Cesarstwa Rosyjskiego. W związku z tym, by możliwym było właściwe przygotowanie do opublikowania w całości tych dokumentów, które oprócz wiadomości dotyczących Finlandii, zawierały też informacje z nowo powstałych państw bałtyckich, musiałem podjąć takie same kroki związane z właściwą identyfikacją nazw estońskich, łotewskich, a czasem też litewskich nazw

³ J. Suchoples (ed.), *Finland in the Documents of the US Department of States. January – July 1919. Publikationen des Lehrstuhls für Nordische Geschichte. Bd. 19* (Greifswald: Lehrstuhl für Nordische Geschichte, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald 2015).

geograficznych i nazwisk. Koniecznym też było sporządzenie biogramów osób biorących udział w ich życiu politycznym, które pojawiały się na stronach dokumentów, które, jak się okazało, dotyczyły nie tylko Finlandii. Dlatego można uznać, że materiały te stanowią również ciekawe, a prawie nieznane źródło do dziejów Estonii, Łotwy i Litwy u zarania ich niepodległości. Czekają one wciąż na wykorzystanie przez historyków. Do kwestii tej powrócę jeszcze przy okazji omawiania moich własnych planów badań, jakie zamierzam podjąć w przyszłości.

Omawiając pracę nad obydwoma tomami dokumentów amerykańskiego Departamentu Stanu dotyczących Finlandii w latach 1917-1919, celowo pominąłem wysiłek organizacyjny związany z realizacją tego projektu, ponieważ nie jest to zagadnienie naukowe *sensu stricto*. Jednak pragnę zwrócić uwagę, że aż dwukrotnie udało mi się uzyskać dla niego pomoc finansową ze strony Finlandia Foundation, organizacji, która w zasadzie nie wspiera przedsięwzięć artystycznych czy naukowych podejmowanych przez osoby pochodzenia fińskiego i niebędące obywatelami Stanów Zjednoczonych. Wsparcie ze strony wspomnianej fundacji pozwoliło mi zorganizować dwa miesięczne pobyty w Helsinkach. Były one niezbędne ze względu na konieczność wykonania kopii niemal 2 000 stron dokumentów z mikrofilmów, co byłoby niemożliwe bez dostępu do specjalistycznej aparatury, którą dysponowała Biblioteka Parlamentu w Helsinkach.

W latach 2000-2015, obok pracy związanej z przygotowaniem do druku wspomnianych dwóch tomów dokumentów, koncentrowałem się również na pracy badawczej, wykorzystując często jako bazę źródłową opracowywane dokumenty. Interesowały mnie przede wszystkim tematy, które były dotąd zupełnie nieznane albo przedstawione w oparciu o inne źródła.

Pierwszym z artykułów, który powstał w oparciu o amerykańskie dokumenty dotyczące wydarzeń rozgrywających się w Finlandii w latach 1917-1919, był tekst opublikowany w *Zapiskach Historyczny Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, a zatytułowany „Finlandia i Stany Zjednoczone w roku 1917”.⁴ Skoncentrowałem się w nim na wyjaśnieniu powodów pojawienia się problemu Finlandii w szerokim spektrum zagadnień europejskich, które dyplomacja Stanów Zjednoczonych musiała uznać za istniejące po przystąpieniu tego mocarstwa do wojny w kwietniu 1917 roku. Dominowały tu dwie sprawy: sytuowanie przez amerykański Departament Stanu kwestii fińskiej w ogólnym kontekście tego, co po upadku caratu działo się w Rosji, oraz problem zakupu przez władze fińskie kilkudziesięciu tysięcy ton zboża w USA,

⁴ J. Suchoples, „Finlandia i Stany Zjednoczone w roku 1917”, *Zapiski Historyczne Towarzystwa Naukowego w Toruniu* 65, 3-4 (2000): 107-132.

co miało pozwolić ludności Finlandii – tego niesamowystarczalnemu pod tym względem kraju – na uniknięcie głodu po ustaniu możliwości importowania zboża z Rosji. Wprawdzie w ostatnich tygodniach 1917 roku, po ogłoszeniu przez parlament Wielkiego Księstwa jego niepodległości, wydawać by się mogło, że uwaga polityków amerykańskich będzie koncentrować się na uznaniu tego faktu, ale z kilku powodów tak się nie stało. Po pierwsze więc czekali oni na dalszy rozwój wypadków w Rosji, życząc sobie upadku reżimu Lenina i powrotu Rosji w szeregi państw walczących z Niemcami i ich sojusznikami. Dlatego nie chcieli zrobić niczego, co osłabiałoby integralność terytorialną państwa rosyjskiego, a ewentualne uznanie niepodległości Finlandii musiałoby zostać tak właśnie zinterpretowane. Woleli więc poczekać, by najpierw uczynił to jakiś, w zasadzie jakikolwiek rząd rosyjski. Po drugie, w samej Finlandii sytuacja daleka była od stabilizacji i trudno było przewidzieć, kto ostatecznie rządzić będzie nowym państwem na północy Europy (wybuch wojny domowej pod koniec stycznia 1918 roku zdawał się w pełni potwierdzać słuszność tego sposobu myślenia). Po trzecie, sprawa uznania fińskiej niepodległości z punktu widzenia rządu Stanów Zjednoczonych była kwestią mało znaczącą, mogącą poczekać na ustosunkowanie się do niej w późniejszym czasie. Dlatego USA nie podążyły śladem Francji i nie zdecydowały się uznać Finlandii za niepodległe państwo już na początku roku 1918 zapewne celem zrównoważenia propagandowego znaczenia podobnego kroku, na który zdecydowały się Niemcy, ich sojusznicy, a także północnoeuropejskie skandynawskie królestwa (Dania, Norwegia i Szwecja). Politycy amerykańscy woleli zająć, nie inaczej niż Wielka Brytania, stanowisko wyczekujące i swoją ostateczną decyzję uzależnili od dalszego rozwoju wypadków w samej Finlandii, ale przede wszystkim w Rosji.

Uznać należy, że spośród trzech wspomnianych problemów najistotniejszym i najbardziej brzemiennym w skutki okazała się sprawa zakupu przez Finlandię zboża w USA. 40 000 ton pszenicy jednak nigdy do Finlandii nie trafiło, ponieważ szefujący U.S. Food Administration Herbert Hoover wydał polecenie ich konfiskaty i wysłania do Francji jako część zaopatrzenia walczących tam z Niemcami wojsk alianckich. Hoover uznał, że priorytetem Stanów Zjednoczonych jest jak najszybsze wygranie wojny. W tym kontekście los ludności Finlandii, kraju o niejasnym statusie i podejrzanych – proniemieckich sympatiach rządzących nim elit politycznych – był nieistotnym szczegółem. To jednak wypychało Finlandię, pozbawioną jakichkolwiek innych możliwości pozyskania żywności, w orbitę wpływów Niemiec. Miało to, jak się okazało, dalekosieźne skutki: pojawienie się w Finlandii wojsk niemieckich w czasie fińskiej wojny domowej oraz faktyczny sojusz niemiecko-fiński,

który oznaczał całkowite zamrożenie kontaktów Finlandii z mocarstwami zachodnimi aż do momentu wojennej klęski hohenzollernowskich Niemiec.

Pomimo zogniskowania moich zainteresowań badawczych wokół historii Finlandii w XX wieku, staram się czasami połączyć je z dziejami Polski. Przykładem tego typu publikacji jest artykuł, w którym podjąłem próbę porównania stosunku Stanów Zjednoczonych wobec sprawy polskiej i fińskiej w latach 1917-1918.⁵ Z moich ustaleń wynika, że dla przywódców USA wszystkie nowo powstałe państwa środkowoeuropejskie (a w latach 1917-1918 i nawet później jeszcze, w zasadzie w całym okresie międzywojennym – pomimo podejmowanych przez jej polityczne elity prób swego rodzaju ucieczki z Europy Środkowej i zakotwiczenia swojego kraju w Europie Północnej, pośród neutralnych państw skandynawskich – Finlandię uważać należy, za jedną z sukcesorek Cesarstwa Rosyjskiego oraz najbardziej na północ wysuniętą część Europy Środkowej i to zarówno pod względem politycznym, jak i geograficznym) stanowiły problem co najwyżej drugorzędny. Sprawiało to, że obserwatorowi patrzącemu na nie z perspektywy Waszyngtonu szybko zacierały się, zdawałoby się oczywiste różnice między nimi. Polska, z jej paryskim Komitetem Narodowym Polskim (KNP) uznanym już w listopadzie 1917 roku przez USA za przedstawiciela odradzającego się państwa polskiego, była już od końca lata tegoż roku de facto sojusznikiem Ententy i Stanów Zjednoczonych. Tymczasem Finlandia, prawie sojusznik, a na pewno wasał Niemiec aż do końca działań zbrojnych I wojny światowej, a nawet dłużej (do rezygnacji księcia Fryderyka Karola Heskiego z korony fińskiej), uważana była przez przywódców amerykańskich (prezydenta Wilsona i sekretarza stanu Roberta Lansinga) za kraj nieprzyjazny, w najlepszym przypadku o niejasnym statusie prawnopolitycznym, którego niepodległości USA nie chciały uznać.

Mimo to na przełomie roku 1918 i 1919 polityka USA wobec obydwu nowo powstałych państw stała się bardzo podobna. Dostawy żywności potraktowane zostały jako instrument, którego zastosowanie miało tak w Polsce, jak i w Finlandii wymusić przeprowadzenie pożądaných z amerykańskiej perspektywy zmian politycznych. W Polsce miało być to podporządkowanie KNP rządowi w Warszawie, w Finlandii natomiast reorientacja polityki zagranicznej na prozachodnią, rezygnacja z monarchii jako ustroju przyszłego państwa i przeprowadzenie nowych wyborów do parlamentu.

⁵ J. Suchoples, 'The American Attitude towards Finland and Poland in 1917 and 1918. An Attempt of Comparison', *Studia Maritima* 15 (2002): 155-175.

Także uznanie przez USA obydwu wspomnianych państw (sprawa ta wykracza już poza ramy wspomnianego artykułu) nastąpiło w stosunkowo niewielkim odstępie czasu – nieco ponad trzech miesięcy. Wprawdzie uznanie Polski (22 stycznia 1919 roku) było od razu uznaniem *de iure*, a uznanie Finlandii (7 maja 1919 roku) tylko uznaniem *de facto*, ale w praktyce różnica ta nie miała zbyt wielkiego znaczenia. Obydwa nowopowstałe państwa były też ważne dla wszystkich mocarstw zachodnich, w tym Stanów Zjednoczonych, ze względu na przynajmniej potencjalnie istniejącą możliwość zaangażowania ich sił zbrojnych w walkę z Rosją Radziecką.

Kolejną kwestią, która zainteresowała mnie zwłaszcza w kontekście opracowywania szczególnie pierwszego tomu dokumentów z kolekcji RUSDSRIAF było zagadnienie postrzegania przez dyplomatów amerykańskich pracujących w Finlandii i Szwecji problemu przybycia na fińskie terytorium wojsk niemieckich. Intrygowało mnie, jakie informacje trafiały na ten temat do Waszyngtonu, a także na temat uczestnictwa żołnierzy dowodzonych przez generała Rüdigera barona von der Goltza w fińskiej wojnie domowej, a później ich wielomiesięcznego przebywania na fińskim terytorium. Owocem tych dociekań jest kolejny artykuł, opublikowany w roku 2004 w *Roczniku Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego*.⁶

Zgodnie z moimi przewidywaniami dyplomaci amerykańscy bacznie przyglądali się temu, czym wojska niemieckie na terytorium Finlandii się zajmowały i jaki wpływ miało ich przybycie oraz pobyt na sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe tego kraju. Ich uwagę zwrócił również fakt, że do Finlandii wysłany został wyszkolony w Niemczech batalion fińskich ochotników, który chrzest bojowy przeszedł na froncie wschodnim, biorąc udział w walkach z Rosjanami w okolicach Rygi. Dyplomaci amerykańscy, ale także reprezentujący inne mocarstwa Ententy, uważali ich, mówiąc w wielkim skrócie, za niemieckich agentów, którzy całkowicie zinfiltrowali szeregi dopiero tworzonej armii fińskiej i sprawiają, że stanie się ona przybudówką niemieckich sił zbrojnych.

Pojawienie się Niemców w Finlandii (6 marca 1918 roku na Wyspach Alandzkich, a nieco ponad miesiąc później w Hanko i Lovisie, skąd pomaszerowały na Helsinki, które zajęły 14 kwietnia po dwudniowych walkach z broniącymi się w stolicy oddziałami Gwardii Czerwonej) zostało odnotowane z oburzeniem przez posła USA w Sztokholmie, Irę N. Morris. Doradzał on rządowi Stanów Zjednoczonych, by pod żadnym pozorem nie wysyłać do

⁶ J. Suchoples, „Kwestia obecności wojsk niemieckich w Finlandii w roku 1918 w świetle dokumentów Departamentu Stanu USA”, *Rocznik Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego* 2 (2004): 187-199.

Jarostaw
Suchoples

Finlandii, opanowanej przez Niemców, a rządzonej przez proniemiecko nastawionych polityków, którzy zdecydowali się poprosić Berlin o pomoc wojskową w czasie toczącej się na terenie ich kraju wojny domowej, jakichkolwiek transportów żywności.

Ponadto dyplomaci amerykańscy, a także ich koledzy reprezentujący na przykład Wielką Brytanię w Europie Północnej przypuszczali (jak się okazało słusznie), że Niemcy będą próbowali przekształcić Finlandię w bazę, z której po zakończeniu walk wewnętrznych w byłym autonomicznym Wielkim Księstwie będą mogli zaatakować murmańską linię kolejową oraz Piotrogród, o ile okazałoby się, że bolszewicy nie respektują postanowień pokoju zawartego 3 marca 1918 roku w Brześciu Litewskim z Państwami Centralnymi (a więc na kilka dni przed pojawieniem się oddziałów niemieckich na Wyspach Alandzkich) albo z kolei gdyby okazało się, że ulegli zwalczającym ich siłom białej Rosji, pragnącej kontynuować walkę z Niemcami i ich sojusznikami. Postrzegali też tworzoną w pośpiechu armię fińską, ze względu na rolę odgrywaną w jej szeregach przez przybyłych z Niemiec fińskich ochotników (było ich około 1200), jako sojusznika wojsk niemieckich, który będzie pod względem organizacyjnym i operacyjnym podporządkowany siłom generała von der Goltza. Szokowało ich też na przykład powołanie do życia w Helsinkach, jeszcze przed zakończeniem wojny domowej w Finlandii, specjalnej komisji wydającej obcokrajowcom zezwolenia na przybycie do Finlandii lub przejazd tranzytowy przez jej terytorium tym bardziej, że jej prace nadzorował niemiecki oficer, dbający o to, by nikt niepożądany przez rząd w Berlinie takiego pozwolenia nie otrzymał.

Obawy żywione przez przywódców mocarstw Ententy o podporządkowanie Finlandii i jej sił zbrojnych Niemcom nie skończyły się wraz z podpisaniem rozejmu w Compiègne 11 listopada 1918 roku. Z tej przyczyny Niemcy zostali zobowiązani, inaczej, niż miało to miejsce w przypadku innych ziem byłego Cesarstwa Rosyjskiego znajdujących się pod ich okupacją, do natychmiastowej ewakuacji swoich oddziałów z Finlandii, kraju, który formalnie rzecz biorąc wciąż uznawany był w Waszyngtonie, a także w Londynie i Paryżu (w październiku Francja wycofała uznanie niepodległości Finlandii wyrażone przez jej rząd w styczniu 1918 roku), za autonomiczną prowincję Rosji. Z jednej strony świadczyło to tym, że w oczach zwycięzców I wojny światowej Finlandia jawiła się jako kraj przynajmniej względnie stabilny, niepotrzebujący żadnych sił przybyłych z zewnątrz, by zapewnić porządek i przestrzeganie prawa na jego obszarze. Z drugiej jednak, żądanie natychmiastowego usunięcia żołnierzy niemieckich z jej terytorium pokazywało, że rząd Finlandii (mimo zmian personalnych, jakie zaszły w jego łonie po klęsce Niemiec) nadal nie cieszył się zaufaniem mocarstw, które wyszły

zwycięsko ze zmagania wielkiej wojny. Ich liderzy uważali, że obecność oddziałów niemieckich opóźnia korzystne z punktu widzenia Ententy zmiany na fińskiej scenie politycznej.

Dopiero więc wraz opuszczeniem Finlandii przez ostatnich żołnierzy niemieckich w dniu 16 grudnia 1918 roku (w sumie kilkudziesięciu oficerów pełniących rolę doradców armii fińskiej) problem wojskowej obecności Niemiec w kraju tysiąca jezior przestał przykuwać uwagę zachodnich dyplomatów. Znalazło to odzwierciedlenie również w raportach i depeszach dyplomatów amerykańskich. Po prostu wtedy przestał się on pojawiać w dokumentach wysyłanych przez nich do Waszyngtonu z Helsinek i Sztokholmu.

Pochodzące z kolekcji RUSDSRIAF archiwalia uzupełnione o opublikowane już wcześniej dokumenty Departamentu Stanu USA dotyczące spraw fińskich w latach 1917-1918, to znakomite źródło dla historyka zajmującego się nie tylko historią dyplomacji. To również kopalnia wiedzy na wiele fascynujących tematów pobocznych, koncentrujących się nie tylko na dziejach państw i relacji pomiędzy nimi, ale również jednostek uwikłanych w wydarzenia I wojny światowej, wojny domowej w Finlandii czy rewolucji w Rosji. Dałem temu wyraz, publikując oparty niemal wyłącznie na wspomnianych materiałach artykuł poświęcony losom amerykańskiego uczonego, dyplomaty i prawdopodobnie szpiega, profesora ekonomii uniwersytetów Bowdoin i Yale, Henry'ego Crosby Emery'ego.⁷

W październiku 1917 major Emery przybył do Piotrogradu, gdzie, obok wypełniania zadań powierzonych mu przez Guarantee Trust Company reprezentował USA w tak zwanej komisji Michelsena. Był to organ nadzorujący realizację programów gospodarczych, wynikających z relacji ekonomicznych utrzymywanych przez Rosję z jej zachodnimi aliantami.

Po wybuchu rewolucji bolszewickiej Emery przebywał w Petersburgu jeszcze przez kilka miesięcy, to znaczy do początku marca 1918 roku. Wtedy, po zawarciu pokoju niemiecko-radzieckiego w Brześciu Litewskim, zdecydował się ewakuować wraz z grupą obywateli brytyjskich i amerykańskich, w tym urzędników ambasad USA i Zjednoczonego Królestwa, przypuszczających, że mogą wpaść w ręce Niemców, do Szwecji. Jedyna droga wiodła przez Finlandię. Uciekali z Rosji nie tylko przed Niemcami czy bolszewikami, ale i coraz bardziej zagrażającym im głodem. I właśnie tam, 10 marca 1918 roku, na jednej z wysp należącego do Finlandii Archipelagu Alandzkiego, grupa Amerykanów i Brytyjczyków w skład której wchodził Emery i jego pośubiona w Rosji żona (Suzanne C. Allinson), została

⁷ J. Suchoples, 'The long way home from Russia in 1918: the affair of Professor Henry Crosby Emery and its international implications' [w:] *Forgotten by History. New Research on Twentieth Century Europe and America* edited by Jarosław Suchoples, Katy Turton (Berlin – Münster – Wien – Zürich – London: LIT, 2009), 21-34.

aresztowana przez przybyłe zaledwie cztery dni wcześniej oddziały niemieckie. Interwencja przebywających na Alandach dyplomatów szwedzkich sprawiła, że Niemcy zwolnili wszystkie kobiety, dzieci oraz mężczyzn w wieku powyżej 55 lat. Jednak Emery wraz z 16 Brytyjczykami został odesłany statkiem do Gdańska. Stamtąd przewieziono go po niemal dwóch tygodniach do słynnego obozu jenieckiego w Tucha (Tucholi), gdzie był przesłuchiwany przez Niemców. Następnie przewieziono go do pomorskiego Lembergu (Lęborka). Tam zakwaterowano w hotelu i nie ograniczono swobody poruszania się po miasteczku z wyjątkiem nałożonego nań obowiązku dwukrotnego w ciągu dnia meldowania się na lokalnym komisariacie policji.

Tymczasem poselstwo USA w Sztokholmie podjęło działania na rzecz uwolnienia Emery'ego. W tym celu poseł amerykański Ira N. Morris nawiązał kontakt z fińskim chargé d'affaires w Sztokholmie (Szwecja uznała niepodległość Finlandii w styczniu 1918 i nawiązała z nią stosunki dyplomatyczne), Alexisem Gripenbergiem. Poseł Morris usiłował wymóc na stronie fińskiej nie tylko podjęcie starań, by Niemcy Emery'ego uwolnili, ale również by udzieliła ona gwarancji nietykalności dyplomatom państw Ententy, znajdującym się na terytorium Finlandii. W zamian, nie wprost, Finlandia uzyskalaby uznanie swojej neutralności ze strony rządu amerykańskiego. Jednak w kwietniu utrzymywaniu dalszych kontaktów Morrisa z Gripenbergiem sprzeciwił się Sekretarz Stanu USA Robert Lansing, który uważał, że jakiegokolwiek negocjacje z rządem w Helsinkach byłyby sprzeczne z amerykańskimi interesami, to znaczy legitymizowałyby na arenie międzynarodowej nastawioną proniemiecko ekipę sprawującą władzę w Finlandii.

Tymczasem profesor Emery przeniesiony został z Lembergu do podberlińskiego sanatorium Juliusa Weilera, gdzie miał leczyć się z niewymienionych z nazwy dolegliwości zdrowotnych. Trafił tam w połowie czerwca 1918. Później pozwolono mu mieszkać, właściwie bez żadnego nadzoru władz niemieckich w najsłynniejszym berlińskim hotelu *Adlon*, gdzie w przeddzień klęski Niemiec spotykali się z nim niemieccy finansisci, dziennikarze, dyplomaci oraz politycy (między innymi Matthias Erzberger), sondujący, jakie są szanse na poprawne ułożenie stosunków amerykańsko-niemieckich po zakończeniu działań wojennych.

Emery zwolniony został z internowania około 20 października 1918 roku. Przez Kopenhagę dotarł do Christianii (Oslo), gdzie wsiadł na transatlantyk, na pokładzie którego powrócił do USA. Jego ośmiomiesięczna odyseja pozostawiła jednak kilka pytań bez odpowiedzi. Jak było możliwe, że internowany w Berlinie Amerykanin nie tylko mieszkał w luksusowym berlińskim hotelu, ale mógł stamtąd wysyłać telegramy do neutralnej Szwecji i otrzymywał przysyłane stamtąd pieniądze? Czy stało coś za faktem, że Niemcy chcieli wymienić Emery'ego na internowanego w USA Karla Heynena, który tak jak amerykański

profesor związany był z amerykańskimi instytucjami finansowymi, między innymi Guarantee Trust Company? Czy odmowa władz amerykańskich wynikała rzeczywiście z tego, że uważały one Heynena za osobę skrajnie nieprzyjazną Stanom Zjednoczonym, czy też z tego, że wołały one by Emery nadal przebywał w Berlinie, gdzie mógł być po prostu, z różnych powodów, bardziej użyteczny dla swojego kraju, prowadzącego wojnę z Niemcami? Bez przestudiowania materiałów z archiwów wywiadów USA i Niemiec udzielenie odpowiedzi na te pytania jest chyba niemożliwe. Świadczy to jednak o tym, że opracowane i opublikowane przeze mnie dokumenty z kolekcji RUSDSRIAF kryć mogą jeszcze wiele tajemnic, a ich zbadanie może stanowić punkt wyjścia do dalszych poszukiwań, również w sprawach zupełnie niezwiązanych z Finlandią.

Tezę tę potwierdza moja kolejna publikacja, która ukazała się w prestiżowym czasopiśmie naukowym *Revolutionary Russia*, zatytułowana 'Russia in 1917-1919 according to American Documents on Finland'.⁸ Z dokumentów zawartych w kolekcji RUSDSRIAF z lat 1917-1919 wyłania się nie tylko interesujący obraz Finlandii i relacji amerykańsko-fińskich. Dowiedzieć się z nich można również wielu ciekawych szczegółów na temat tego, co działo się w ówczesnej Rosji, której przecież Finlandia była częścią, mimo że cieszyła się szczególnym, autonomicznym statusem. Trzeba pamiętać przy tym, że spośród około 1200 amerykańskich dokumentów dotyczących Finlandii, 30% dotyczy również Rosji. Zawarte w nich informacje dotyczące Rosji rzucają światło zarówno na stan relacji rosyjsko-fińskich w okresie pomiędzy upadkiem caratu a wybuchem rewolucji bolszewickiej, ale także mówią wiele o tym, co działo się w samej Rosji zarówno przed, jak i po upadku Rządu Tymczasowego oraz po wybuchu rosyjskiej wojny domowej.

Z dokumentów powstałych w roku 1918 dowiadujemy się między innymi, jaki był stosunek bolszewików rosyjskich do Finlandii w czasie fińskiej wojny domowej i o ich zamiarach, zmierzających do tego, by Finlandia stała się ponownie częścią Rosji, tym razem radzieckiej, a także o miejscu zajmowanym przez Finlandię w radzieckiej polityce wobec Niemiec i w relacjach utrzymywanych przez reżim Lenina z cesarskim rządem w Berlinie.

Natomiast treść poświęconych zasadniczo Finlandii dokumentów wytworzonych w roku 1919 uzmysławia, jakie zagadnienia rosyjskie w szczególnie sposób przykuwały uwagę dyplomatów i polityków amerykańskich. Otóż było to wszystko to, co łączyło się działalnością białych Rosjan na fińskim terytorium oraz, chyba przede wszystkim, ewentualne włączenie się

⁸ J. Suchoples, 'Russia in 1917-1919 according to American Documents on Finland', *Revolutionary Russia* 25, 2 (2012): 163-185.

armii fińskiej do walki przeciwko bolszewikom za wschodnią granicą państwa fińskiego oraz możliwość zajęcia przez jej oddziały Petersburga, co nie byłoby zbyt trudnym zadaniem dla zaprawionych w walce oddziałów generała Mannerheima. Tłumaczą również to, dlaczego ostatecznie Finowie odmówili uczestniczenia w operacjach wojskowych mających na celu pokonanie rosyjskich bolszewików. Był to upór rosyjskich dowódców, Mikołaja M. Judenicza i Aleksandra A. Kołczaka, by kwestia niepodległości Finlandii została rozstrzygnięta dopiero po ich zwycięstwie w wojnie domowej przez odpowiednio wybrany rosyjski parlament. Wobec zajęcia takiego stanowiska nie mogli oni liczyć na militarne zaangażowanie się wojsk fińskich po ich stronie. Był to prawdopodobnie ten moment w dziejach, gdy decyzja podjęta przez rząd małej, ale położonej w strategicznie ważnym miejscu na mapie Europy Finlandii zaważyła na losach świata, zwłaszcza gdyby do działań przeciw Czerwonym przyłączyła się potraktowana przez Białych dokładnie tak samo Polska.

Ostatnim artykułem, który oparłem na opracowanych przez siebie wcześniej dokumentach należących do kolekcji RUSDSRIAF uzupełnionych o stosunkowo niewielką liczbę już wcześniej opublikowanych dokumentów amerykańskich dotyczących wydarzeń związanych z relacjami pomiędzy USA a Finlandią oraz z tym, co działo się w tym północnoeuropejskim kraju w latach 1917-1919 jest publikacja zatytułowana 'In the Peripheries of Europe, on the Outskirts of Petersburg. World War I and Finland, 1914-1919'.⁹ W artykule tym omówiłem dzieje Finlandii w czasie I wojny światowej oraz w okresie Paryskiej Konferencji Pokojowej (1919), gdy ważyły się losy powojennego porządku międzynarodowego, w tym kwestia uznania niepodległości Finlandii. Rzecz jasna dokumenty amerykańskiego Departamentu Stanu nie mogły należeć tutaj do podstawowych źródeł, na których publikacja ta została oparta. Jednak dokumenty te stanowiły doskonałe źródło uzupełniające, a ponadto znajomość tego, na co amerykańscy dyplomaci i politycy zwracali uwagę jeśli chodzi o sprawy fińskie w latach 1917-1919 pozwoliła mi na lepsze zrozumienie i przedstawienie tego, co było ważne dla tego nowo powstałego europejskiego państwa w pierwszych tygodniach, miesiącach i latach jego samodzielnego istnienia. Dzięki nim z łatwością mogłem przedstawić na przykład wydarzenia (rozmowy, negocjacje, podejmowane przez fińskich wysłanników nieoficjalne starania), jakie doprowadziły do tego, że 3 maja 1919 główni zwycięzcy I wojny światowej wspólnie podjęli decyzję o zaliczeniu Finlandii do grona

⁹ J. Suchoples, 'In the Peripheries of Europe, on the Outskirts of Petersburg. World War I and Finland, 1914-1919,' [w:] *Re-visiting World War I. Interpretations and perspectives of the Great Conflict* edited by Jarosław Suchoples, Stephanie James (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2016), 353-383.

niepodległych państw europejskich. Z pewnością też znajomość informacji zawartych w kolekcji RUSDSRIAF dała mi więcej punktów odniesienia i wiedzy potrzebnej do tego, by taki przeglądowy w istocie artykuł napisać.

d) Plany dotyczące dalszych badań i publikacji naukowych:

W najbliższej przyszłości zamierzam napisać, pozostając przy materiałach pochodzących z kolekcji RUSDSRIAF, cztery lub pięć kolejnych artykułów. W pierwszym z nich zamierzam w szczegółowy sposób omówić kwestię postrzegania przez amerykańskich polityków i dyplomatów ewentualnego przeprowadzenia w 1919 roku przez armię fińską uderzenia na kolebkę ruchu bolszewickiego, to znaczy Piotrogród. Będę chciał w nim również pokazać, dlaczego Stanom Zjednoczonym i ich głównym sojusznikom zależało na tym, by to właśnie wojska fińskie, najbliższe geograficznie, przeprowadziły taką operację, a także jak w świetle tych dokumentów wyglądała współpraca władz fińskich z ruchem białych Rosjan, szczególnie tą jego częścią, która znalazła schronienie i możliwości działania na terytorium Finlandii w brzemennych w skutki latach 1917-1919.

W kolejnej rozprawie będę chciał pokazać to, co napisano w zgromadzonych przeze mnie amerykańskich dokumentach o Estonii i Łotwie. Zdaje mi się, że warto przestudiować te materiały pod tym kątem, gdyż mogą to być wartościowe źródła do historii początków estońskiej i łotewskiej państwowości. W kolekcji RUSDSRIAF jest takich dokumentów zaskakująco wiele. Możliwe nawet, że okaże się konieczne napisanie dwóch odrębnych artykułów na te tematy, jednego poświęconego Estonii, a drugiego Łotwie.

Jedną z kolejnych publikacji pragnę poświęcić wizerunkowi członków fińskich elit politycznych w latach 1918-1919. W roku 1918 i 1919 dyplomaci amerykańscy pracujący w Helsinkach sporządzali na ten temat obszerne sprawozdania (częściowo w postaci tabel) i wyrażali swoje opinie nie tylko na temat politycznych sympatii poszczególnych fińskich polityków, ale także poddawali ocenie ich zdolności intelektualne do pełnienia ważnych funkcji publicznych. Z pewnością więc takie studium może stanowić, jako spojrzenie z zewnątrz, cenny element zbiorowego portretu fińskich elit politycznych z pierwszych miesięcy i lat niepodległości.

Digitalizacja całości kolekcji RUSDSRIAF (poszczególne jej części obejmują lata 1910-1944 – 32 mikrofilmy, 1945-1949 – 8 mikrofilmów, 1950-1954 – 11 mikrofilmów, 1955-1959 – 8 mikrofilmów, 1960-1963 – 5 mikrofilmów) było zadaniem przekraczającym w zasadzie możliwości jednej osoby. Mimo to, dzięki sprzyjającym okolicznościom, wytrwałości i konsekwencji udało mi się je wykonać. Dlatego chciałbym wykorzystać dla własnych badań,

przynajmniej w jakimś stopniu, nie tylko część pierwszą zbioru, ale także pozostałe. Dlatego właśnie pracuję obecnie nad dokumentami pochodzącymi z części trzeciej, a dotyczącymi reakcji fińskich władz i społeczeństwa na wybuch wojny w Korei odnotowanych przez dyplomatów z ambasady USA w Helsinkach w ich depeszach i raportach przekazywanych pomiędzy końcem czerwca a końcem września 1950 roku do Waszyngtonu. Artykuł na ten temat planuję opublikować w roku 2022 w anglojęzycznym tomie pod między innymi moją redakcją poświęconym zimnej wojnie, w sumie tomie trzecim o dziejach Europy i świata w XX w. Zamierzam go jak dwa poprzednie tomy opublikować w wydawnictwie Peter Lang.

* * * * *

I jeszcze kilka słów na temat prac spoza mojego głównego nurtu badawczego:

1. Projekt opublikowania książki pamiątkowej, mającej ukazać się z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin profesora Tadeusza Stegnera stwarzają mi okazję do gruntownego przyjrzenia się roli odgrywanej przez Finlandię w rosyjskiej myśli wojskowej od czasów Piotra Wielkiego po dzień dzisiejszy.

2. Część mojego czasu chcę poświęcić naukowemu opracowaniu i przyzwoitemu opublikowaniu pamiętników pośła RP w Helsinkach Henryka Sokolnickiego. Poseł Sokolnicki wydał swoje pamiętniki własnym sumptem w 1973 roku w Szwecji. Jednak to wydanie (tekst przepisany został na maszynie i po prostu powielony) dalekie jest od doskonałości i wypadałoby przygotować nowe, które odpowiadać będzie standardom nowoczesnej publikacji o charakterze źródłowym.

3. Wraz z dr Aleką Strezową z Bułgarskiej Akademii Nauk zamierzamy stworzyć publikację poświęconą relacjom Bułgarii i Finlandii w czasie II wojny światowej. Temat ten jest o tyle ciekawy, że dotyczy stosunków utrzymywanych przez dwa państwa sprzymierzone z Niemcami, jakby w niepełny sposób. Finlandia do końca uczestnictwa w II wojnie światowej po stronie Niemiec zachowała status państwa jedynie współuczestniczącego w wojnie i utrzymywała przez niemal cały ten okres stosunki dyplomatyczne ze Stanami Zjednoczonymi. Natomiast Bułgaria utrzymywała przez cały ten czas relacje ze Związkiem Radzieckim. To spowodowało między innymi, że jedynym krajem, który znajdował się w stanie wojny tak z Finlandią, jak i Bułgarią była Wielka Brytania, a do momentu wypowiedzenia wojny Finlandii w dniu 6 grudnia 1941 roku przez Zjednoczone Królestwo ci dwaj sojusznicy III Rzeszy w ogóle nie posiadali wspólnych wrogów. Niestety, pandemia Covid-19 pokrzyżowała nam plany. O ile mi udało się już zebrać i opracować materiał z Archiwum Ministerstwa Spraw

Zagranicznych Finlandii w Helsinkach, to dr Strezowa nie mogła jeszcze zgromadzić archiwaliów znajdujących się w zasobach Państwowej Agencji Archiwalnej w Sofii, ponieważ jest ona od dłuższego czasu, właśnie ze względu na pandemię, zamknięta.

4. W lutym 2021 roku Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego zaproponowało mi gościnną redakcję numeru specjalnego swojego periodyku *Studia Europejskie Studies in European Affairs*. Ma on być w całości poświęcony Finlandii. Oprócz roli redaktora tego specjalnego numeru, którą postanowiłem podzielić z wybitnym fińskim historykiem i politologiem Tuomo Melasuo, emerytowanym profesorem Instytutu Badań nad Pokojem Uniwersytetu w Tampere, będę również autorem jednego z artykułów. Jego tematem będzie rola odgrywana, w dłuższej perspektywie historycznej, w Finlandii przez kobiety. Ukazania się tej publikacji należy spodziewać się w 2022 roku.

5. Ponadto jestem w trakcie realizacji, wraz z drem Alessandro Salvador'em z Uniwersytetu w Nottingham, projektu dotyczącego wizerunku Włoch w *New York Times* (NYT) między końcem lipca 1914 a końcem maja 1915, to znaczy wtedy, gdy zarówno Włochy, jak i USA były państwami neutralnymi, nieuczestniczącymi w zmaganiach I wojny światowej. Warto tu dodać, że w owym okresie NYT był jedyną amerykańską gazetą, posiadającą sieć zagranicznych korespondentów. Inne amerykańskie dzienniki, ogólnokrajowe, stanowe i lokalne, prawie w 100% przypadków przedrukowywały po prostu to, co zostało opublikowane na łamach NYT.

6. Wreszcie, by wspomnieć jeszcze jedną z niedotyczących Finlandii publikacji zaplanowanych na najbliższe lata. To książka, której tematem będzie indonezyjski kryzys lat 1965-1967 w dokumentach polskiego ministerstwa spraw zagranicznych oraz prasie polskiej z owego okresu. Materiały archiwalne i prasowe (1900 stron dokumentów dyplomatycznych i 800 artykułów prasowych z takich gazet i tygodników jak na przykład *Trybuna Ludu*, *Życie Warszawy* czy *Polityka*), a także znaczna część niezbędnej literatury zostały już przeze mnie zgromadzone. Do zajęcia się tym tematem zainspirowały mnie zarówno moje doświadczenia zawodowe zebrane w latach 2013-2015, gdy pracowałem w Bangi koło Kuala Lumpur na stanowisku profesora Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego, a także lektura książki autorstwa Berndta Schaefera i Baskary T. Wardaya *1965: Indonesia and The World 'Indonesia dan dunia*. W ich ujęciu świat równa się Zachodowi. Nie ma natomiast u nich nic o tym jak na przykład europejskie państwa socjalistyczne reagowały na to, co działo się w Indonezji w latach 1965-1967 (rzeź wielu set tysięcy członków miejscowej partii komunistycznej). Zgromadzone przeze mnie materiały archiwalne i prasowe dowodzą, że to fascynujący temat badawczy, zasługujący na szersze przedstawienie.

* * * * *

Reasumując, moje zainteresowania naukowe, koncentrujące się na różnych aspektach pierwszych lat historii niepodległej Finlandii (1917-1919), postrzeganych przez pryzmat treści dokumentów Departament Stanu USA, stały się dla mnie punktem wyjścia nie tylko do prowadzenia dalszych badań dziejów tego północnoeuropejskiego państwa. Z jednej strony, mając do swojej dyspozycji tak obszerne źródło jak kolekcja RUSDSRIAF (obejmująca lata 1910-1963), kontynuuję jego wykorzystywanie, zajmując się innymi, mniej odległymi, okresami przeszłości Finlandii (na przykład początkiem lat pięćdziesiątych XX wieku). Natomiast z drugiej strony staram się wykorzystać moje dotychczasowe doświadczenie w badaniu dokumentów dyplomatycznych, w tym traktatów międzynarodowych, w celu dalszego studiowania relacji pomiędzy mocarstwami, państwami mniejszymi oraz mocarstwami i państwami mniejszymi. Nie pomijam też innych materiałów (które również znaleźć można w kolekcji RUSDSRIAF, chociaż nie ograniczam się do korzystania wyłącznie z niej), rzucających światło na historię relacji międzynarodowych w ubiegłym stuleciu, zarówno w układach bilateralnych pomiędzy wybranymi państwami, jak i wielostronnych. Mam tu przede wszystkim na myśli prasę codzienną, ale i rzadziej ukazujące się periodyki skierowane do masowego odbiorcy. To właśnie treść publikowanych w nich artykułów pozwala nie tylko spojrzeć z nieco innej perspektywy na problemy międzynarodowej polityki poruszanych w telegramach i raportach sporządzanych przez dyplomatów, ale także poznać szczegółowo mechanizm docierania do opinii publicznej i utrwalania w świadomości zbiorowej społeczeństw treści istotnych z punktu widzenia polityki zagranicznej państw, których takie badania dotyczą. Stąd już tylko krok do również interesujących mnie badań związanych z kulturą pamięci zarówno w ujęciu doświadczenia zbiorowego, jak i tego, co zwykle się dzisiaj nazywać polityką historyczną prowadzoną przez państwo w odniesieniu do różnych zagadnień, również tych wiążących się z polityką międzynarodową. Moją ambicją jest łączenie tych dwóch elementów (źródeł dyplomatycznych, prasy) w dalszej pracy po to, by w lepszy sposób – to znaczy z różnych perspektyw – spoglądać na tematy moich badań oraz w niektórych przypadkach lokować analizowane przeze mnie zagadnienia także w kontekście ich postrzegania przez opinię publiczną na podstawie otrzymywanych przez nią informacji za pośrednictwem mediów drukowanych. Będę też chciał podzielić się kolekcją RUSDSRIAF, której sam nie będę w stanie samodzielnie ani w całości opracować, ani wykorzystać dla celów badawczych, ze studentami (przede wszystkim magistrantami) oraz osobami należącymi do młodszego pokolenia badaczy (doktorantami). Z pewnością oddanie tego źródła w ich ręce

Jarostaw Suchopłes

pozwole na kontynuowanie części mojej dotychczasowej pracy w przyszłości i, być może, zainteresuje niektórych z nich w trwały sposób przeszłością nie tylko Finlandii, ale całego regionu Europy Północnej, a także historią relacji łączących Stany Zjednoczone z mniejszymi państwami naszego kontynentu.

Na koniec wreszcie dodam, że marzy mi się – marzenia nie zawsze się spełniają, lecz trudno bez nich żyć – napisanie syntezy dziejów Europy na tle historii świata w XX w. Jestem przekonany, że moje spojrzenie byłoby inne niż te, które zawarte są w wynikach dotychczasowych badań, bo inna jest moja perspektywa postrzegania przeszłości, co wynika z mojego dotychczasowego doświadczenia zawodowego.

e) Pozostałe publikacje (po doktoracie)

Redakcje monografii naukowych

9. Jarosław Suchoples (ed.), *Finland in the international affairs of the 20th century. A selected bibliography consisting of articles, papers and books written in foreign languages* (Helsinki. Eduskunan Kirjasto, 2000, ISBN 951-53-2135-2). 45 stron.

10. Jarosław Suchoples, Manfred Kerner (hrsg.), *Skandinavien, Polen und die Länder der östlichen Ostsee – Vergangenheit, Gegenwart, Zukunft* (Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005, ISBN 83-229-2637-5). 449 stron.

11. Jarosław Suchoples, Aleksander Mionskowski (hrsg.), *Entgrenzungen. Das 20. Jahrhundert nordeuropäischer Geschichte im Spiegel der deutschen Forschung* (Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007, ISBN 978-83-229-2860-8). 178 strony.

12. Heidi Hein-Kircher, Jarosław Suchoples, Hans H. Hahn (hrsgs. / red.), *Erinnerungsorte, Mythen und Stereotypen in Europa / Miejsca pamięci, mity i stereotypy w Europie* (Wrocław: Wrocławska Oficyna Wydawnicza ATUT. Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2008, ISBN 9-788-3-743229-66). 293 strony.

13. Jarosław Suchoples, Katy Turton (eds.), *Forgotten by History. New Research on Twentieth Century Europe and America* (Berlin – Münster – Wien – Zürich – London: LIT Verlag, 2009, ISBN 978-3-643-10329-1). 136 stron.

14. Eberhard Demm, Jarosław Suchoples (hrsg.), *Akademische Lebenswelten. Habitus und Sozialprofil von Gelehrten im 19. und 20. Jahrhundert* (Bern – Berlin – Bruxelles – Frankfurt am Main – New York – Oxford – Wien: Peter Lang Verlag 2011, ISBN 978-3-631-60055-9). 290 stron.

15. Richard Mason, Jarosław Suchoples (eds.), *Representations of War in Films and Novels* (Peter Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2015, ISBN 978-3-653-95471-5). 257 stron.

16. Jarosław Suchoples, Stephanie James (eds.), *Re-visiting World War I. Interpretations and perspectives of the Great Conflict* (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2016, ISBN 978-3-631-77766-4). 544 strony.

17. Jarosław Suchoples, Stephanie James, Barbara Törnquist-Plewa (eds.), *World War II Re-explored. Some New Millenium Studies in the History of the Global Conflict* (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag 2019, ISBN 978-3-631-77740-4). 695 stron.

Rozdziały w monografiach

18. Jarosław Suchoples, 'History of 20th century Finland as an object of interest and study of German authors' (w:) *Entgrenzungen. Das 20. Jahrhundert nordeuropäischer Geschichte im Spiegel der deutschen Forschung* hrsg. von Jarosław Suchoples, Alexander Mionskowski (Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2007, ISBN 978-83-229-2860-8), 137-172.

19. Jarosław Suchoples, „Kłopot z pozytywnym stereotypem, czyli o doświadczeniach własnych badacza historii stosunków międzynarodowych” (w:) *Erinnerungsorte, Mythen und Stereotypen in Europa / Miejsca pamięci, mity i stereotypy w Europie* hrsg. von / pod red. Heidi Hein-Kircher, Jarosław Suchoples, Hans H. Hahn (Wrocław: Wrocławska Oficyna Wydawnicza ATUT. Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2008, ISBN 9-788-3-743229-66), 269-282.

20. Jarosław Suchoples, „Polska a idea utworzenia antyradzieckiego obronnego bloku państw frontowych regionu Morza Bałtyckiego na początku lat 20 XX w.” (in:) *Polska dyplomacja na*

Wschodzie w XX i na początku XXI w. pod red. Henryka Strońskiego i Grzegorza Seroczyńskiego (Olsztyn – Charków: Wydawnictwo Littera, 2010, ISBN: 83-89775-15-3), 171-193.

21. Jarosław Suchoples, 'Polish Scholars and Students in the Academic World of Berlin' (w:) *Akademische Lebenswelten. Habitus und Sozialprofil von Gelehrten im 19. und 20. Jahrhundert* hrsg. von Eberhard Demm, Jarosław Suchoples (Bern – Berlin – Bruxelles – Frankfurt am Main – New York – Oxford – Wien: Peter Lang Verlag, 2011, ISBN 978-3-631-60055-9), 251-271.

22. Richard Mason, Jarosław Suchoples, 'New York Times Perspective of Mahathir and Malaysia' (w:) *Western Perspectives of Mahathir's Anti-West Policy Positions, 1981-2003* ed. by Zawiah Yahya (Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2015, ISBN 978-9-674-12343-7), 37-57.

23. Jarosław Suchoples, 'The Beginning of World War II in Polish Narrative Films: From the Collapse of the Communist System to the Present (1989-2013)' (w:) *Representations of War in Films and Novels* ed. by Richard Mason, Jarosław Suchoples (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2015, ISBN 978-3-653-95471-5), 43-72.

24. Jarosław Suchoples, Ewa M. Slaska, 'Church and Slaves: Questions on memory about the church controlled forced labour camp in Berlin and its commemoration. A case study' (w:) *Beyond Transition? Memory and Identity Narratives in Eastern and Central Europe. CFE Conference Papers Series No. 7* ed. by Barbara Törnquist-Plewa, Niklas Bernsand, Eleonora Nervalius (Lund: Media-Tryck, 2015, ISSN 1654-2185), 103-130.

25. Jarosław Suchoples, 'The Beginning of WWII in Polish Narrative Films. 1969-1989: From the Strengthening of National Sentiments to Revealing the Truth about the German-Soviet Invasion' (w:) *Reconstructing Historical Memories* ed. by Richard Mason, Esmaeil Zeiny, (Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2018, ISBN 9-7-896-741262-54), 88-110.

26. Jarosław Suchoples, 'The Storm Gathers in the North. Finland and the Soviet Union in 1938 and 1939: From the Soviet April Proposals to the Outbreak of the Winter War' (w:) *World*

War II Re-explored. Some New Millennium Studies in the History of the Global Conflict ed. by Jarosław Suchoples, Stephanie James, Barbara Törnquist-Plewa (Frankfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang Verlag, 2019, ISBN 978-3-631-77740-4), 449-481.

27. Jarosław Suchoples, „Polen und der österreichische Friedensvertrag von Saint-Germain-en-Laye (1919)”, (w:) Andreas Raffeiner (hrsg.), *100 Jahre Staatsvertrag von St. Germain Der Rest ist Österreich!* (Wien: Facultas, 2020. ISBN 978-3-7089-2033-7), 218-235.

28. Jarosław Suchoples, „Kaksi Marsalkka [Dwóch marszałków]” (w:) Anna ja Jukka Soisalon-Soininen, *Mannerheim – Puolan vuodet [Polskie lata Mannerheima]* (Helsinki: Readme.fi, 2020, ISBN 978-9-5237-3093-9), 252-274.

29. Jarosław Suchoples, „Na peryferiach Europy, u bram Piotrogradu. Pierwsza wojna światowa i Finlandia, 1914-1919”, (w:) Piotr Derengowski (ed.), *Rok 1918 w mojej wsi, w moim mieście, w moim kraju, w moim świecie* (Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2020, ISBN 978-83-8206-086-7), 191-229.

Artykuły w czasopismach naukowych, opublikowane recenzje publikacji naukowych, opracowane hasła encyklopedyczne

30. Jarosław Suchoples, ‘Finland, The Soviet Union and the Non-aggression Treaty of 1932’, *Studia Maritima, Polish Academy of Science. Committee of Historical Subjects*, 14 (2000): 203-215.

31. Jarosław Suchoples, ‘Towards Scandinavia: The 1935 Reorientation of Finland’s Foreign Policy’, *Berliner Interuniversitäre Arbeitsgruppe „Baltische Staaten - Berichte”*, 28 (2003): 3-22.

32. Jarosław Suchoples (rec.), „Raimo Pullat, *Od Wersalu do Westerplatte. Stosunki estońsko-polskie w okresie międzywojennym*”, *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung*, 55, 3 (2006): 456-457.

33. Jarosław Suchoples, ‘Central Europe and the Process of European Integration: Hopes, Realities and Challenges’, *IKON Occasional Paper Series*, 2 (2011): 1-17.

34. Jarosław Suchoples (rec.), "Helena P. Evans, *Diplomatic Deceptions. Anglo-Soviet relations and the Fate of Finland 1944-1948*", Finnish Literature Society, Helsinki 2011, 308 s., *American Historical Review*, 117, 5 (2012): 1657-1658.

35. Jarosław Suchoples, 'Russia in 1917-1919 according to American Documents on Finland', *Revolutionary Russia* 2012, 25, 2 (2012): 163-185.

36. Jarosław Suchoples (rec.), „*Wissenschaftsatlas der Universität Heidelberg*. Im Auftrag des Rektors Prof. Dr. Bernhard Eitel hrsg. von Peter Meusbürger und Thomas Schuch, Verlag Bibliotheca Palatina, Knittlingen 2011, (388pp.)", *Studia Historica Slavo-Germanica*, 29 (2013): 97-101.

37. Jarosław Suchoples, 'American, Chinese and Russian Voices on the Current Situation and the Future of the Asia-Pacific Region', 'Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts', 4 (2013): 222-236.

38. Jarosław Suchoples, 'Japan's Concerns about Future and Security, 'Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts', 5 (2014): 213-234.

39. Jarosław Suchoples, 'Challenges for the Asia-Pacific Region in the 21st Century as Seen from the Asian Perspective', *Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts* 6 (2015): 213-234.

40. Jarosław Suchoples, 'The Beginning of WWII in Polish Narrative Films. 1948-1967: From the Tabooisation to the Partial Recognition as an Element of the National Memory', *Central Europe* 14, 2 (2016): 87-105.

41. Jarosław Suchoples, 'The Birth of the Legend. The odyssey of the cruiser 'Emden' as presented by the daily German press in 1914-1915', *International Journal of Maritime History*, 29, 3 (2017): 544-568.

42. Jarosław Suchoples, 'Review of Bradley R. Simpson, *Economists with Guns: Authoritarian Development and U.S.-Indonesian Relations, 1960-1968* (w:), *H-Asia, H-Net Reviews*, June, 2017, <http://www.h-net.org/reviews/showrev.php?id=47967>

43. Jarosław Suchoples, John R. Robertson, „Emden, SMS” (w:) *1914-1918-online. International Encyclopedia of the First World War* ed. by Ute Daniel, Peter Gatrell, Oliver Janz, Heather Jones, Jennifer Keene, Alan Kramer, and Bill Nasson, issued by Freie Universität Berlin, Berlin 2017-11-21.

44. Jarosław Suchoples, 'Mandatory reading of the West and its Crisis. Book Review: Lehti, Marko, Henna-Riikka Pennanen & Jukka Jouhki (ed.). *Contestations of Liberal Order. The West in Crisis?* (Cham: Palgrave Macmillan, 2020, 384 pp.)', *J@rgonia* 18 (35) (2020): 140-143, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-20200623435>

45. Jarosław Suchoples, 'Finland in Time of The Coronavirus', *Boletín del Observatorio de Comercio Internacional/Bulletin of the Observatory of International Trade* (BOCI), 4, 3 (16) (2020): 51-56.

f) Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Dydaktyka:

1. Zajęcia dydaktyczne w Instytucie Europy Północnej (Nordeuropainstitut) Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie (Niemcy)

Rok akademicki 2003/2004

The region of the Baltic Sea and smaller states of Baltic Europe in the policy of Great Powers in the 19th and 20th centuries, ćwiczenia 32 godziny.

2. Zajęcia dydaktyczne w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego

Rok akademicki 2003/2004

Historia Niemiec. Stosunki polsko-niemieckie po 1945 roku. Polacy i Niemcy w Europie, wykład 30 godzin (studia podyplomowe).

Historia Niemiec. Stosunki polsko-niemieckie po 1945 roku. Polacy i Niemcy w Europie, ćwiczenia 30 godzin (studia podyplomowe).

Historia Niemiec w XIX i XX wieku do roku 1945, wykład 30 godzin (studia podyplomowe).

Historia Niemiec w XIX i XX wieku do roku 1945, ćwiczenia 30 godzin (studia podyplomowe).

Rok akademicki 2004/2005

Historia Niemiec w XIX i XX wieku do roku 1945, wykład 30 godzin (studia podyplomowe).

Historia Niemiec w XIX i XX wieku do roku 1945, ćwiczenia 30 godzin (studia podyplomowe).

3. Zajęcia dydaktyczne w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Rok akademicki 2007/2008

Wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych.

(ćwiczenia i wykłady I rok studiów stacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 + 30 godzin.

Wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych.

(ćwiczenia i wykłady I rok studiów niestacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 + 30 godzin.

Historia krajów nadbałtyckich w XIX i XX (ćwiczenia II rok studiów stacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 godzin.

Proseminarium (II rok studiów stacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 godzin.

Seminarium licencjackie (III rok studiów stacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 godzin.

Seminarium licencjackie (III rok studiów niestacjonarnych na kierunku stosunki międzynarodowe), 30 godzin.

4. Zajęcia dydaktyczne w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego

Rok akademicki 2008/2009

Instytucje Unii Europejskiej, wykład 55 godzin.

Instytucje Unii Europejskiej, ćwiczenia 50 godzin.

Proseminarium, 30 godzin.

Rok akademicki 2009/2010

Instytucje Unii Europejskiej, wykład 15 godzin.

Instytucje Unii Europejskiej, wykład 18 godzin.

Kraje skandynawskie, wykład 60 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, historia regionu, wykład 15 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, społeczeństwo i gospodarka, wykład 15 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, polityka, wykład 15 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, historia regionu, ćwiczenia 15 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, społeczeństwo i gospodarka, ćwiczenia 15 godzin.

Basen Morza Bałtyckiego, polityka, ćwiczenia 15 godzin.

Rok akademicki 2010/2011

Język obcy – translatorium (specjalność Skandynawia i państwa bałtyckie), ćwiczenia 15 godzin.

Gospodarka, demografia i środowisko naturalne państw skandynawskich i bałtyckich, wykład 15 godzin.

Skandynawsko-bałtycki świat kultury, wykład 15 godzin.

Język obcy – translatorium (specjalność niemcoznawcza), ćwiczenia 15 godzin.

Język obcy – translatorium (gospodarka światowa i handel międzynarodowy), ćwiczenia 15 godzin.

Wykład monograficzny: Niemcy 1800-1945, wykład 30 godzin.

Seminarium dyplomowe, 60 godzin.

Proseminarium, 30 godzin.

Rok akademicki 2011/2012

Blok regionalny, Europa Nordycka, ćwiczenia 30 godzin.

Język obcy – translatorium (specjalność Skandynawia i państwa bałtyckie), ćwiczenia 15 godzin.

Język obcy – translatorium (specjalność niemcoznawcza), ćwiczenia 15 godzin.

Język obcy – translatorium (gospodarka światowa i handel międzynarodowy), ćwiczenia 15 godzin.

Gospodarka, demografia i środowisko naturalne państw skandynawskich i bałtyckich, wykład 15 godzin.

Skandynawsko-bałtycki świat kultury, wykład 15 godzin.

Seminarium dyplomowe, 60 godzin.

Rok akademicki 2012/2013

Międzynarodowe stosunki kulturalne, ćwiczenia 30 godzin.

Język obcy – translatorium (specjalność Skandynawia i państwa bałtyckie), ćwiczenia 15 godzin.

Język obcy – translatorium (specjalność niemcoznawcza), ćwiczenia 15 godzin.

Język obcy – translatorium (gospodarka światowa i handel międzynarodowy), ćwiczenia 15 godzin.

Transformacje gospodarek w Europie Środkowo-Wschodniej, ćwiczenia 15 godzin.

5. Zajęcia dydaktyczne w Instytucie Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMAS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM) w Bangi k. Kuala Lumpur, Malezja
Rok akademickim 2013/2014 i 2014/2015

Wykłady dla studentów i doktorantów IKMAS w, zatytułowane 'The Western World: History, Politics, Culture and Society', 4 godziny rocznie.

6. Zajęcia dydaktyczne w Instytucie Muzyki, Sztuki i Badań nad Kulturą (MUTKU) Uniwersytetu w Jyväskylä, Finlandia

Rok akademicki 2020/2021

Kurs 'Performing National Identity in Modern Europe. Considerations on Culture, History, Crisis, Conflict and Politics', dla studentów I stopnia (undergraduate) różnych lat i kierunków studiów oferowanych przez MUTKU, 16 godzin ćwiczeń.

Działalność organizacyjna:

2000 (15-20 kwietnia) – współorganizator, wraz z prof. drem Mattim Klinge, objazdu naukowego studentów Instytutu Historii Uniwersytetu Helsińskiego (Finlandia) do Gdańska i na Pomorze Gdańskie.

2003 (8-13 czerwca) – współorganizator, wraz z prof. drem Manfredem Kernerem, objazdu naukowego studentów Instytutu Nauk Politycznych im. Ottona Suhra Wolnego Uniwersytetu w Berlinie (Niemcy) do Gdańska i na Pomorze Gdańskie.

2005 (27-30 września, Karpacz) – współorganizator, wraz z dr Heidi Hein, międzynarodowego Seminarium „Miejsca Pamięci i Mity w Europie. Przykład Śląska”, przygotowanego przez Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytut Herdera w Marburgu (Niemcy).

2007 (16-17 październik) – współorganizator, wraz z drem Janem Gancewskim, objazdu naukowego studentów Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie do Berlina (Niemcy).

2008 (5-8 września, Karpacz) – współorganizator, wraz z dr Katy Turton, międzynarodowego seminarium 'Forgotten by History', przygotowanego przez Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Szkołę Historii i Antropologii Queen's University Belfast (Północna Irlandia) oraz Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie (Niemcy).

2009 (19-22 listopada, Pobierowo) – współorganizator, wraz z prof. drem Eberhardem Demmem, międzynarodowej konferencji „Habitus und Sozialprofil von der deutsche Gelehrte und polnische Gelehrte in Deutschland in 19. und 20. Jahrhundert”, przygotowanej przez Instytut Neofilologii i Komunikacji Społecznej Politechniki w Koszalinie oraz Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego.

2010 (22 listopada) – współorganizator, wraz z drem Tomaszem Ślepowrońskim, objazdu naukowego studentów Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Szczecinie do Berlina (Niemcy).

2014 (4-6 marca, Bangi k. Kuala Lumpur) – współorganizator, wraz z prof. dr Barbarą Törnquist-Plewa seminarium 'Challenges for Europe And European Integration: Conflicting Memories, Identities and Cultures', przygotowanego przez Centrum Studiów Okcydentalnych (iKON), Instytutu Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM) oraz Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund (Szwecja).

2014 (30 maja – 26 czerwca, Kuala Lumpur, Malezja) – współorganizator przeglądu filmów poświęconych I wojnie światowej, przygotowanego wraz z Instytutem Goethego Malezja oraz drem Torstenem Schaarem z Universiti Putra Malaysia (UPM).

2014 (6-8 sierpnia, Bangi k. Kuala Lumpur, Malezja) – przewodniczący komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji 'Re-visiting World War I', przygotowanej

przez Centrum Studiów Okcydentalnych (iKON) Instytutu Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMAS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM) oraz Instytut Goethego Malezja.

2015 (8-10 października, Bangi k. Kuala Lumpur, Malezja) – przewodniczący komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji ‘The Second World War: Interpretations and Perspectives: A Re-visit After Seventy Years, 1945-2015’, przygotowanej przez Centrum Studiów Okcydentalnych (iKON) Instytutu Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMAS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM), Instytut Goethego Malezja, Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund (Szwecja), Ambasadę Francji w Malezji oraz Ambasadę RP w Kuala Lumpur.

2018 (26 listopada, Turku, Finlandia) – przewodniczący komitetu organizacyjnego międzynarodowej wystawy i seminarium ‘The Meaning of 1918’, przygotowanych przez Ambasadę RP w Helsinkach oraz Instytut Nauk Politycznych i Historii Najnowszej Uniwersytetu w Turku, Finlandia, przy współudziale ambasad Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Łotwy, Niemiec, Serbii, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch w Helsinkach.

2021 (6-7 maja, Jyväskylä, Finlandia) – przewodniczący komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji ‘Re-Collecting the Cold War 30 Years after the Fall of the Iron Curtain (CWC 2021), 1991-2021’, przygotowanej przez Instytut Muzyki, Sztuki i Badań nad Kulturą Uniwersytetu w Jyväskylä, Finlandia.

g) Udział w konferencjach i seminariach

1997 (10-14 września) – XIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Poświęcona Studiom z Zakresu Historii, Gospodarki, Literatury i Badań nad Językami Krajów Skandynawskich i Finlandii, zorganizowana przez Uniwersytet w Pietrozawodsku, Rosja. Tytuł wystąpienia: ‘The Soviet-Finnish Non-Aggression Pact of 1932’.

2005 (27-30 września) – Międzynarodowe Seminarium Naukowe „Miejsca Pamięci i Mity w Europie. Przykład Śląska”, zorganizowane w Karpaczu przez Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytut Herdera w Marburgu (Niemcy). Tytuł wystąpienia: „Kłopot z pozytywnym stereotypem, czyli o doświadczeniach własnych badacza historii stosunków międzynarodowych”.

2008 (5-8 września) – Międzynarodowe Seminarium Naukowe ‘Forgotten by History’, zorganizowane w Karpaczu przez Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Szkołę Historii i Antropologii Queen’s University Belfast (Północna Irlandia) oraz Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie (Niemcy). Tytuł wystąpienia: ‘The long way home from Russia in 1918: the affair of Professor Henry Crosby Emery and its international implications’.

2009 (19-22 listopada) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Habitus und Sozialprofil von der deutsche Gelehrte und polnische Gelehrte in Deutschland in 19. und 20. Jahrhundert”, zorganizowana w Pobierowie przez Instytut Neofilologii i Komunikacji Społecznej Politechniki w Koszalinie oraz Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego. Tytuł wystąpienia: ‘Polish Scholars and Students in the Academic World of Berlin’.

2010 (4-5 czerwca) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polska dyplomacja na Wschodzie w XX oraz początkach XXI wieku”, zorganizowana w Charkowie (Ukraina) przez Konsulat Generalny RP w Charkowie, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Centrum Badań Europy Wschodniej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Charkowski Narodowy Uniwersytet im. Wasilija N. Karazina oraz Stowarzyszenie Uczonych Polskich Ukrainy. Tytuł wystąpienia: „Dyplomacja polska w budowie antyradzieckiego bloku państw frontowych regionu Morza Bałtyckiego w początkach lat 20. XX wieku”.

2011 (6-8 stycznia) – XXXVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Brytyjskiej Grupy Studyjnej Zajmującej się Historią Rewolucji Rosyjskiej (SGRR), zorganizowana na Uniwersytecie w Glasgow (Wielka Brytania). Tytuł wystąpienia: ‘Russia in 1917-1919 according to American Documents on Finland’.

2012 (29 listopada – 1 grudnia) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘The European Union as a Political and Economic Environment. Nordic-Chinese Academic Conference on European Integration’, zorganizowana w Szanghaju (ChRL) przez Centrum Nordyckie Uniwersytetu Fudan w Szanghaju. Tytuł wystąpienia: ‘Nordic stability and Central European uncertainty as historical factors uniting Baltic members of the European Union’.

2013 (12-13 lipca) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘Representations of War in Film and Literature’, zorganizowana w Bangi k. Kuala Lumpur (Malezja) przez Instytut Studiów Okcydentalnych (IKON) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM). Tytuł wystąpienia: ‘The Beginning of WWII in Polish Narrative Films. 1948-1967: From the Tabooisation to the Partial Recognition as an Element of the National Memory’.

2013 (2-4 October) – Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa ‘Beyond Transition? New Directions in Eastern and Central European Studies’, zorganizowana w Lund (Szwecja) przez Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund. Tytuł wystąpienia: ‘Church and Slaves. Unwanted Memories about the wartime camp of forced labourers in Berlin’.

2014 (6-8 sierpnia) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘Re-Visiting the World War I’, zorganizowana w Bangi k. Kuala Lumpur (Malezja) w stulecie wybuchu I wojny światowej przez Centrum Studiów Okcydentalnych (iKON) Instytutu Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMAS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM) oraz Goethe Institut Malezja. Tytuł wystąpienia: ‘In the Peripheries of Europe, on the Outskirts of Petersburg. World War I and Finland, 1914-1919’.

2014 (18-19 sierpnia) – 9 Międzynarodowa Konferencja Naukowa Studiów Malezyjskich (MSC9), zorganizowana przez Uniwersytet Malezyjski w Terengganu (UMT), Malezja. Tytuł wystąpienia: Prezentacja projektu ‘Western Perspectives of Mahathir’s Anti-West Policy Positions, 1981-2003’ realizowanego przez Instytut Studiów Okcydentalnych (IKON) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM).

2014 (4-6 grudnia) – Czwarta Doroczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘The Dialogues on Historical Justice and Memory Network. Human Rights and Memory’, zorganizowana w Lund (Szwecja) przez Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund i Program Studiów nad Prawami Człowieka Uniwersytetu w Lund. Tytuł prezentacji (przygotowanej wspólnie z Marią E. Slaską, Berlin): ‘Juden­zählung – Jewish Census of 1916. The First Official Anti-Jewish Activity in Germany’.

2015 (8-10 października) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘The Second World War: Interpretations and Perspectives: A Re-visit After Seventy Years, 1945-2015’, zorganizowana w Kuala Lumpur w Bangi k. Kuala Lumpur przez Centrum Studiów Okcydentalnych (iKON) Instytutu Studiów Malezyjskich i Międzynarodowych (IKMAS) Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego (UKM), Instytut Goethego Malezja, Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund (Szwecja), Ambasadę Francji w Malezji oraz Ambasadę RP. Tytuł wystąpienia: ‘The Storm gathers in the North. Finland and the Soviet Union in 1938 and 1939’.

2016 (24-25 października) – Polsko-Fińska Konferencja Historyków ‘In the Shadow of Russia. Poland and Finland in the 20th Century’, zorganizowana w Warszawie przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie przy współpracy Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Tytuł wystąpienia: ‘Troublesome Eastern Border: The Idea of an Anti-Soviet Baltic Alliance in the Early 1920s’.

2017 (17 sierpnia) – Międzynarodowe Seminarium Naukowe ‘Mannerheim International – from independent diplomacy to multilateral cooperation 1917-2017’, zorganizowane w Helsinkach (Finlandia) z okazji 150 rocznicy urodzin marszałka C. Gustafa Mannerheima przez Muzeum Mannerheima, Uniwersytet w Helsinkach, ambasady Francji, Niemiec, Polski, Rosji, Szwajcarii, Szwecji i Wielkiej Brytanii oraz Organizację Absolwentów Uniwersytetu Helsińskiego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Finlandii, Historyków bez Granic, Komitet Obchodów Stulecia Niepodległości Finlandii, Towarzystwo Historyczne, Sermierzy Wolności Champions of Liberty, Fińską Fundację Tradycji Marszałka Mannerheima, Fińskie Towarzystwo Geopolityczne oraz Fińską Fundację Kadetów im. Marszałka Mannerheima. Tytuł wystąpienia: ‘The year of birth 1867. Gustaf Mannerheim and Józef Piłsudski: people of their Times’.

2018 (11-12 października) – Konferencja „Rok 1918 w mojej wsi, w moim mieście, w moim kraju, w moim świecie”, zorganizowana w Będominie przez Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego, Akademię Europa Nostra oraz Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, oddział Muzeum Narodowego w Gdańsku. Tytuł wystąpienia: „Na peryferiach Europy, u bram Piotrogradu. Pierwsza wojna światowa i Finlandia, 1914-1919”.

2021 (6-7 maja) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa ‘Re-Collecting the Cold War 30 Years after the Fall of the Iron Curtain’, zorganizowana w Jyväskylä przez Instytut Muzyki,

Sztuki i Badań nad Kulturą Uniwersytetu w Jyväskylä (Finlandia). Tytuł wystąpienia: 'Finland and the Outbreak of the Korean War in Documents of the US Department of State'.

2021 (27-29 maja) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa 'Border Fears in the Baltic, 1918-1991', zorganizowana w Szczecinie i Kulicach przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Szczecińskiego. Tytuł wystąpienia: 'Territorial questions in peace treaties between Soviet Russia and her northwestern neighbours (Estonia, Lithuania, Latvia and Finland), 1920'.

2021 (29 czerwca) – Polsko-Malezyjskie Seminarium Naukowe 'Kuala Lumpur and Warsaw: the Tale of Two Contrasting Cities,' zorganizowane przez University Putra Malaysia (UPM) przy współpracy Master of Tropical Urban Design Program oraz Uniwersytet Warszawski. Wystąpienie podsumowujące seminarium.

h) Recenzowanie projektów i publikacji naukowych

Od 2013 – recenzent projektów badawczych dla Östersjöstiftelsen (Fundacji Studiów Bałtyckich i Wschodnich), Uniwersytet Södertörn w Sztokholmie (Szwecja)

Od 2016 – recenzent czasopisma *Diacronie. Studi di Storia Contemporanea* (Włochy)

Od 2020 – recenzent czasopisma *Nusantra: An International Journal of Humanities and Social Sciences* (Taiwan)

i) Członkostwo organizacji zawodowych i rad naukowych

Od 2006 – członek niemiecko-polskiego Towarzystwa Akademickiego (Deutsch-Polnische Akademische Gemeinschaft e.V.)

Od 2011 – członek Brytyjskiej Grupy Studyjnej Badań nad Rewolucją Rosyjską (British Study Group of the Russian Revolution [BSGRR])

Od 2013 – członek rady naukowej rocznika *Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts*, Uniwersytet Szczeciński i Wydawnictwo Adam Marszałek

j) Działalność popularyzatorska

Tłumaczenia:

1. Matti Klinge, *Krótką historia Finlandii*, z angielskiego przełożył Jarosław Suchoples (Helsinki: Otava, 1996, ISBN 951-1-15054-5). 175 stron.
2. Matti Klinge, *Baltycki świat*, z angielskiego przełożył Jarosław Suchoples (Helsinki: Otava, 1998, ISBN 978-9-511-16029-8). 176 stron.
3. Matti Klinge, *Fińska tradycja. Eseje o strukturach i tożsamościach Północy*, z angielskiego przełożył Jarosław Suchoples (Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT. Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2006, ISBN 837-4-32047-8). 346 stron.

Wystawy:

1. 2009 – „My, berlińczycy! Wir Berliner! Historia polsko-niemieckiego sąsiedztwa”, wystawa zorganizowana przez Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie (nadzorowałem pod względem merytorycznym – archiwalnym i historycznym – trzy spośród osiemnastu scen tej wystawy).
2. 2014 – ‘The Battle of Penang (28th October 1914)’, wystawa stała zorganizowana w Rosyjskim Centrum Nauki i Kultury w Kuala Lumpur, Malezja (byłem jej głównym konsultantem).
3. 2015 – ‘Poland: Contemporary Architecture and Urbanism Exhibition’, wystawa zorganizowana pod kierunkiem dra Marka Kozłowskiego przez Wydział Projektowania i Architektury, Universiti Putra Malaysia (UPM) oraz Ambasadę RP w Kuala Lumpur, Malezja (byłem jej głównym konsultantem).

Redakcja numeru specjalnego czasopisma popularno-naukowego:

2018 – specjalny dwujęzyczny polsko-fiński numer czasopisma *Mówią Wieki* (razem z prof. Michałem Kopczyńskim z Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego) pod patronatem Ambasady RP w Helsinkach, Finlandia.

Prezentacja książki:

2008 – Jarosław Suchoples, Aleksander Mionskowski (hrsg.) *Entgrenzungen. Das 20. Jahrhundert nordeuropäischer Geschichte im Spiegel der deutschen Forschung* (Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007, ISBN 978-83-229-2860-8). Wieczór autorski w Instytucie Fińskim (Finlandia Institut) w Berlinie, Niemcy.

Wykłady gościnne:

2001 (grudzień) – wykład gościnny, Instytut Studiów Europejskich (Program Studiów Fińskich), Uniwersytet Kalifornijski, Berkeley (USA), tytuł wykładu lecture: Finland and USA in 1917 and 1918. Political, military and economic determinants of relations between a great power and an emerging smaller state

2004 (grudzień) – wykład gościnny, Wydział Studiów Skandynawskich Wyższej Szkoły Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Gospodarczych w Gdyni, tytuł wykładu: Skandynawia wczoraj i dziś

2005 (maj) – wykład gościnny, wykład gościnny, Wydział Studiów Skandynawskich Wyższej Szkoły Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Gospodarczych w Gdyni, tytuł wykładu: Finlandia i Szwecja – osiemset lat wspólnej historii

2006 (kwiecień) – wykład gościnny, Instytut Herdera w Marburgu (Niemcy), tytuł wykładu: Estonia in the Foreign Policy of Poland, 1919-1939. Between Germany, the Soviet Union and Western Great Powers

2006 (grudzień) – wykłady gościnne, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, tytuły wykładów: Identity of Finland oraz Birth of the Sovereign Finnish State and The Question of International Recognition of Its Independence (1917-1919)

2007 (maj) – wykłady gościnne, Szkoła Historii i Antropologii of History Wydziału Humanistycznego i Nauk Społecznych Queen's University Belfast (Irlandia Północna), tytuły wykładów: Not only hockey and reindeers. Finland – what she really is? oraz Beginnings of the Finland's independence (1917-1919)

2010 (10 maj) – wykład gościnny, Instytut Historii im. Friedricha Meineckego Wolnego Uniwersytetu w Berlinie (Niemcy), tytuł wykładu: Polish and Finnish Stereotypes of the United States. Long-term Perceptions in Foreign Policy in the Nineteenth and Twentieth Centuries

2011 (8 czerwca) – wykład gościnny, Instytut Historii Uniwersytetu Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie (Niemcy), tytuł wykładu: Finnish-American Relations during the 20th Century

2011 (21 września) – wykład gościnny, Instytut Studiów Okcydentalnych Państwowego Uniwersytetu Malezyjskiego, National University of Malaysia (Malezja), tytuł wykładu: Central Europe and the Process of European Integration. Hopes, Realities and Challenges

2011 (28 września) – wykład gościnny w ramach serii wykładów publicznych zatytułowanych EU Governance and Change: Governance as a Result of a Country's Past or A Product of Different Socio-Economic Models? organizowanych przez Uniwersytet Nottingham, kampus malezyjski, Kuala Lumpur (Malezja), tytuł wykładu: National History and Tradition as Factors Affecting the Practice of Governance, Examples of Finland and Poland in Modern Times

2011 (1-2 grudnia) – wykłady gościnne, Instytut Nauk Politycznych i Historii Najnowszej Uniwersytetu w Turku (Finlandia), tytuły wykładów: Central Europe and the Process of European Integration. Hopes, Realities and Challenges, National History and Tradition as Factors Affecting the Practice of Governance, Examples of Finland and Poland in Modern Times oraz Polish and Finnish Stereotypes of the United States. Long-term Perceptions in Foreign Policy in the Nineteenth and Twentieth Centuries

2013 (28 lutego) wykład gościnny, Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu w Lund (Szwecja), tytuł wykładu: Nordic Stability and Central European Uncertainty as Historical Factors Uniting Baltic Members of the European Union

2014 (19 marca) wykład gościnny, Szkoła Studiów Społecznych oraz Badań nad Rozwojem i Studiów Środowiskowych, Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych (FSSK), Państwowy Uniwersytet Malezyjski, tytuł wykładu: National History and Tradition as Factors Affecting the Practice of Governance, Examples of Finland and Poland in Modern Times

2014 (2 grudnia) – wykład gościnny, Instytut Nauk Społecznych Uniwersytetu Christiana Albrechta w Kilonii (Niemcy), tytuł wykładu: Finnish-Soviet Relations after World War II

2014 (16 grudnia) – wykład gościnny, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, tytuł wykładu: 75 lat temu... Radziecko-Fińska wojna zimowa, 1939-1940

2015 (14 stycznia) – wykład gościnny, Instytut Azji i Afryki Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie (Niemcy), tytuł wykładu: Poland and the Crisis in Indonesia, 1965-1967

2015 (19-22 stycznia) – wykłady gościnne, Instytut Historii Uniwersytetu Środkowoeuropejskiego w Budapeszcie, (Węgry), tytuły wykładów: Finnish-Soviet Relations after World War II oraz Finland and Its Transition from Central Europe to Scandinavia. Transformation of the Finnish Foreign Policy and Its Image in the 20th Century

2015 (19 sierpnia) – wykład gościnny, Instytut Studiów Azjatyckich, Uniwersytetu w Brunei Darussalam, tytuł wykładu: Press materials as a source of information about the image of Southeast Asia in the world

2015 (3 września) – wykład gościnny, Szkoła Architektury i Środowiska Zabudowy, Uniwersytet UCSI w Kuala Lumpur (Malezja), tytuł wykładu: Historical and political context of Polish modern architecture

2016 (29 listopada) – wykład gościnny, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, tytuł wykładu: 1918 – fińska wojna domowa

2017 (8 grudnia) – wykład gościnny, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, tytuł wykładu: Problemy bezpieczeństwa i współpracy w Europie Północnej i regionie Morza Bałtyckiego

2017 (12 grudnia) – wykład gościnny, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego, University of Szczecin, tytuł wykładu: Polityka bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego – przykład Finlandii

2018 (27 listopada) – wykład gościnny, seminarium w porze lunchu, Centrum Fundacji Balticum, Turku (Finlandia), tytuł wykładu: Poland and Historical Preconditions of Her Security Policy. The Influence of the Past on Today's Security Consideration

2018 (27 listopada) – wykład gościnny, Instytut Paneuropejski, Turku School of Economics, Uniwersytet w Turku (Finlandia), tytuł wykładu: Prospects for Polish-Finnish Bilateral Economic Cooperation

2018 (14 grudnia) – wykład gościnny, Instytut Badań nad Pokojem w Tampere (TAPRI), Uniwersytet w Tampere (Finlandia), tytuł wykładu: Problems of security and cooperation in Northern Europe and around the Baltic Sea

2019 (14 stycznia) – wykład gościnny, Międzynarodowy Klub Rotariański w Helsinkach (Finlandia), tytuł wykładu: Prospects for Polish-Finnish bilateral economic cooperation

2019 (24 października) – wykład gościnny, Instytut Historii Bułgarskiej Akademii Nauk i Bułgarska Państwowa Agencja Archiwów (Bułgaria), tytuł wykładu: Long lasting consequences of the Civil War in Finland (1918). Questions on a monument of 'Fasismin valtustaja [The Opponents of Fascism]' in the Malmi cemetery in Helsinki

2020 (20 marca) – wykład gościnny, Instytut Badań nad Pokojem w Tampere (TAPRI), Uniwersytet w Tampere (Finlandia), TAPRI Tematyczne Seminarium Doktorskie, tytuł wykładu: Diplomacy, politics and culture. A journey of a researcher through time and world

2021 (31 stycznia) – wykład gościnny, Centralny Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Uniwersytet Tribhuvan (Nepal), tytuł wykładu: National History and Tradition as Factors Affecting the Practice of Governance, Examples of Finland and Poland in Modern Times

2021 (23 lutego) – wykład gościnny, Szkoła Biznesu i Ekonomii, Deree the American College of Greece (Grecja), title of the lecture: The Peace of Westphalia 1648. The beginning of modern era in politics and international law

2021 (10 April) – wykład gościnny, Wydział Języka Angielskiego i Literatury Angielskiej, Uniwersytet Golestan, Gorgan (Iran), tytuł wykładu: Dreams about Greatness, Freedom and Welfare as Fuel for European Nationalisms in the 19th and 20th Centuries

k) Stypendia i granty

1996-1997 – Stypendium Centrum Międzynarodowej Mobilności (Centre of International Mobility, CIMO), Finlandia, 11 miesięcy.

1998 – grant badawczy Fundacji im. Niilo Helandera (Niilo Helanderin Säätiö), Finlandia

2002 – grant badawczy Finlandia Foundation National, USA

2002 – grant badawczy Fundacji im. Niilo Helandera (Niilo Helanderin Säätiö), Finlandia (po raz drugi)

2004 – grant publikacyjny Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

2004-2005 – stypendium Katolickiej Akademickiej Służby Wymiany (Katholische Akademische Ausländer Dienst; KAAD), Niemcy, 12 miesięcy

2005 – grant (tłumaczenie) Centrum Informacyjnego Literatury Fińskiej (Finnish Literature Information Centre, FILI), Finlandia

2006 – stypendium Instytutu Herdera w Marburgu (Marburg-Herder-Institut), Germany – 3 miesiące

2006 – stypendium im. Fritza Sterna Niemieckiej Fundacji Narodowej (Deutsche Nationalstiftung – Fritz Stern Stipendium German National Foundation), Niemcy – 3 miesiące

2006 – grant publikacyjny fundacji im. Niilo Helandera (Niilo Helanderin Säätiö), Finlandia

2007 – grant Finlandia Foundation National, USA

2015 – tzw. mały grant (przeznaczony na organizację konferencji) Japan Foundation, Japonia

2020 – stypendium dla profesora uniwersytetu (Associate Professor grant) z program CRISES na Uniwersytecie w Jyväskylä, Finlandia, 3,5 miesiąca

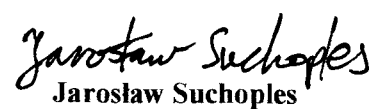
2020 – grant Federacji Fińskich Towarzystw Nauczania (Tieteellisten seurain valtuuskunta) przeznaczony na organizację konferencji, Finlandia

D) Nagrody i odznaczenia

1992 – Nagroda Rektora Uniwersytetu Gdańskiego I Stopnia za Wyniki w Nauce

2008 – Nagroda Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie I Stopnia za Wyniki w Pracy Badawczej

2017 – Krzyż Komandorski I Klasy (z Gwiazdą) Orderu Białej Róży Finlandii (Suomen Valkoisen Ruusun I lk:n komentaja [SVR K I])

Jarosław Suchoples